

Pályakövetési rendszer kialakítása és pályakövetési szabályzat

**a Bakonyi Szakképzés-szervezési Társulás
részére**

**Készült a TÁMOP-2.2.3-07/2-2F
“A szak- és felnőttképzés struktúrájának átalakítása” című
konstrukció keretében**

**Projekt címe: “Esélyt a jövőnek!”
Projekt azonosító: TÁMOP-2.2.3-07/2-2F-2008-0026**

2010. április

„Bakonyi Szakképzés-szervezési Társulás”
8200 Veszprém, Megyeház tér 1.

TÁMOP-2.2.3-07/2-2F-2008-0026

„A szak- és felnőttképzés struktúrájának átalakítása” című konstrukció keretében
az „Esélyt a jövőnek!” elnevezésű pályázata

Tartalom

Bevezetés.....	3
Pályakövetés mint általános elvárás	4
A pályakövetés gyakorlati megvalósításának kihívásai	6
A fejlesztés célja.....	7
A pályakövetés szintjei.....	8
Országos pályakövetési rendszer.....	10
A pályakövetés elvei	11
A pályakövetési rendszer beüzemelésének keretei	12
A pályakövetés kiinduló pontjai.....	13
A pályakövetés tartalma	18
Módszertan	19
A pályakövetés hozzáadott értékei	22
1. számú melléklet.....	25
A Bakony TISZK pályakövetési szabályzata.....	25
2. számú melléklet:.....	28
Kérdőív minta.....	28

„Bakonyi Szakképzés-szervezési Társulás”
8200 Veszprém, Megyeház tér 1.

TÁMOP-2.2.3-07/2-2F-2008-0026

„A szak- és felnőttképzés struktúrájának átalakítása” című konstrukció keretében
az „Esélyt a jövőnek!” elnevezésű pályázata

Bevezetés

Jelen munkaanyag a Bakony TISZK végzett tanulói nyomon követési rendszerének kidolgozását célozza meg, amely magában foglalja a nyomon követés elveinek, módszereinek és folyamatszabályozásának áttekintését is. A dokumentum testre szabottan készült a Bakony TISZK intézményei részére az „Esélyt a jövőnek” című, TÁMOP-2.2.3-07/2-2F-2008-0026 azonosító jelű projekt keretében.

Jelen tanulmány személyes konzultációsorozaton alapszik, amelyek helyszíni egyeztetéseket jelentettek, valamint kiegészültek online és telefonos konzultációkkal. Ezek során megfogalmazásra kerültek a Bakony TISZK TÁMOP projektjének, valamint a Bakony TISZK intézményeinek vezetői részéről a pályakövetéssel kapcsolatos elvárások. A konzultációk során áttekintésre került a Bakony TISZK intézményeinek eddigi pályakövetési gyakorlata, valamint közösen megfogalmazásra került egy új rendszer kidolgozásának igénye, majd tartalma – jelen dokumentum ennek alapján pályakövetési rendszer bevezetésére tesz javaslatot. A Bakony TISZK által választott pályakövetési mód bevezetését követően a szolgáltatás nyomon követést és konzultációt is magában foglal.

A személyes konzultációk mellett a pályakövetési tanulmány elkészítéséhez hozzájárult az országban működő pályakövetési rendszerek, gyakorlatok áttekintése, valamint a tanulmány szerzői elemezték az (tervezett) országos pályakövetési rendszert és annak háttéranyagait (törvényi szabályozás, NSZFI tanulmány).

A fenti tevékenységek alapján a jelen tanulmány általános következtetése, hogy – a párhuzamosságok elkerülése mellett – szükséges kiépíteni a Bakony TISZK egészére és az intézményekre szabott pályakövetési rendszert. A javasolt pályakövetési rendszer összetevőit (módszertan, tartalom, intézményi folyamatszabályozás, kiértékelés stb.) a jelen tanulmány részleteiben tartalmazza.

Pályakövetés mint általános elvárás

A pályakövetési rendszerek célja a végzett tanulók sorsának nyomon követése annak érdekében, hogy a képző intézmény a képzés munkaerő-piaci eredményességéről információhoz jusson.

Ez a feladat nemcsak Magyarországon, hanem az Európai Unió minden országában az oktatást, ezen belül a szakképzést különösen érintő egyik legnagyobb kihívásnak mondható főleg azért, mert az igazán eredményes pályakövetés azon alapszik, hogy a képzés befejezését követően még hosszú ideig és rendszeresen szükséges megkérdezni a végzett célcsoportot. Elmondható, hogy általánosan és mindenhol működő gyakorlat erre nincs, csupán rész megoldások, különböző módszerek léteznek.

Lényeges tényező a pályakövetés gyakorlati kivitelezhetősége szempontjából az elmúlt évek informatikai fejlesztései rendszerszinten, illetve a fejlesztések gyakorlati alkalmazásainak fejlődése. Megállapítható, hogy az a pályakövetési törekvés, amely az intézmény és a végzett diák papír alapú levelezési vagy személyes találkozó formáinak bármely típusára épített – nem vezetett tartós sikerre.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a végzős korosztályok kitüntető előnyben részesítik az elektronikus kommunikációs megoldásokat. Felmérések és visszajelzések bizonyítják, hogy elektronikus levélben, fórumon, blog alkalmazásával lényegesen nagyobb a válaszadási hajlandóság, mint a korábbi, postai úton megvalósított „nyomkövetési” próbálkozások alkalmazásával.

A pályakövetés minden oktatási intézmény vonatkozásában releváns tevékenység, azonban a szakképző intézmények vonatkozásában ez még inkább különös jelentőséggel bír, hiszen a tevékenységük alapját érinti: mely szakmákra és milyen arányban van szükség a munkaerőpiacon. A kérdés megválaszolását nehezíti, hogy a gazdaság igényei is állandóan változnak, vagyis minden megválaszolt pályakövetési kérdőív pillanatkép csupán, amely állandó változásban van. Ugyanakkor ez nem jelenti azt, hogy nincs szükség pályakövetésre,

„Bakonyi Szakképzés-szervezési Társulás”
8200 Veszprém, Megyeház tér 1.

TÁMOP-2.2.3-07/2-2F-2008-0026

“A szak- és felnőttképzés struktúrájának átalakítása” című konstrukció keretében
az “Esélyt a jövőnek!” elnevezésű pályázata

hiszen e nélkül szinte semmilyen visszacsatolás sem létezne a gazdaság igényeire vonatkozóan.

Lényeges szempont, hogy a jelen tanulmány elsősorban a középfokú képzés pályakövetésére készült, tartalmában és módszertanilag másképp szükséges közelíteni a 30-50 órás (felnőtt) képzések nyomon követését. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a jelen tanulmányban javasolt pályakövetési rendszer továbbfejleszhető a nem iskolarendszerű képzésekre is.

A hatékony pályakövetés ugyanakkor nem csupán intézményi, hanem társadalmi érdek, így fontos, hogy ágazati és intézményi szinten egyaránt – a stratégiai döntések minél szélesebb körű és hitelesebb forrásadatakra támaszkodjanak. Ennek egyik legfontosabb eleme, hogy a végzett diákok milyen tapasztalatokkal rendelkeznek a képző intézményről, ill. a képzésükről, milyen a munkaerő piaci pozíciójuk, hogyan vélekednek lehetőségeikről.

A jelen dokumentumban felvázolt pályakövetési javaslat olyan lépések összessége, melyek megvalósulása esetén közvetlen visszacsatolást biztosítanak intézményi és szakmai szinten a képzések hatékonyságáról és biztosítják ezek nyilvánosságát. A javasolt rendszeren keresztül összegyűjtött adatok közvetlenül megjelennek a stratégiai mutatókban és segíthetik a szakmai és intézményi döntéshozókat. A forrásadatok nyilvánossága segítséget nyújt a szolgáltatások igénybevevői számára az intézmények és képzések közötti döntéshez, amely a képzésekben részt vevők elégedettségének alapja.

A munkaerő és a vállalkozások versenyképessége szempontjából egyaránt kulcsfontosságú a változásokhoz, strukturális átalakuláshoz való folyamatos alkalmazkodás képessége. Az alkalmazkodóképesség javítása a munkaerőnek a gazdasági - társadalmi változásokra való felkészülését jelenti, és elsősorban a szak- és felnőttképzés, az egész életen át tartó tanulás lehetőségeire épít.

A megfelelő helyen és megfelelő időben rendelkezésre álló munkaerő felmérését, a képzések tervezését és az álláskeresőket is megkönnyíti az igények összehangolása.

Mind a dolgozni vágyók, mind a képzők (iskolák, iskolarendszeren kívüli oktatást szervezők), mind pedig a piaci cégek pontos adatokat kapnának, időt és energiát megspórolva a szervezési kérdéseknél. Hosszú távon a munkanélküliség csökkentése és a hazai munkaerő-kapacitás teljesebb kihasználása válhat valóra, nem csak itthon, de az Európai Unióban is.

A pályakövetés gyakorlati megvalósításának kihívásai

A fent említett általános elvárásokon túl a rendszeres pályakövetési felmérés elvégzését indokolja a dolgozni, elhelyezkedni vágyók, más részről a cégek és vállalatok, képző intézmények egymás közötti párbeszédének hiánya is. Magyarországon nem létezik ugyanis olyan fórum, szervezet, ahol egy középfokú oktatási intézmény rendszeres (szóbeli vagy írásbeli) visszacsatolást kap a képzés eredményességéről. Megjegyzendő, hogy csupán informális visszajelzések vannak, amelyek megbízhatósága kétséges.

Nehézséget okoz továbbá:

1) **Az eltérő munkáltatói igényekhez való alkalmazkodás** – ez azt jelenti, hogy általános cél a munkáltatói igényeknek való megfelelés, de jelen tanulmány előkészítésekor elemzésre kerülő munkáltatói igények azt mutatják, hogy nagyon nehéz egységesen megfogalmazni általános munkáltatói igényeket. A munkáltatók megkérdezése azt mutatja, hogy jelentős számban vannak olyan munkahelyek, amelyek csupán szociális kompetenciák meglétét jelölték meg a foglalkoztatás feltételeként (általános viselkedési normák, munkafegyelem stb.), hiszen az elvégzendő, tényleges munkahelyi feladatra való betanítás nem sok időt vesz igénybe.

2) **A gazdálkodó szervezeteknél munkafeladatok is folyamatosan változnak**, vagyis a legtöbb esetben lehetetlen kielégíteni a képzési igényeket, hiszen megnevezni sem lehet azokat. Ezzel szemben vannak olyan munkahelyek, ahol a gyakorlati tudáselemek viszonylag pontosan körülírhatóak és jelen pillanatban úgy tűnik, hogy kevésbé változhatnak a jövőben. Rendszert, szabályt vagy bármilyen rendező elvet ugyanakkor a munkafeladatokról általában nem lehet felállítani.

3) A **'hiányszakma'** és a **'túlképzés'** fogalmak nem tisztázott jellege – A legnagyobb problémát az okozza, hogy nem létezik pontos, országos adatbázis sem a hiányszakmák, sem pedig azon szakmákat illetően, ahol túlképzés van. Időközi kimutatások léteznek, azonban az is gyakran előfordul, hogy ellentmondásosak a különböző hivatalok statisztikái, így sokszor lehetetlen igazodó pontokat találni.

A fentiek alapján kijelenthető, hogy bármilyen pályakövetési rendszer is kerüljön kialakításra, az alábbi kritériumokkal mindenképpen rendelkeznie kell:

- meghatározott időközönként frissített
- adatbázison alapuló
- szerkeszthető
- adatokat összesítésére és tárolására való képesség
- azonos fogalmi rendszer használata (az adatok összehasonlíthatósága érdekében)

A fejlesztés célja

A fenti kiinduló pontok alapján lényeges különbségtételt tenni a pályakövetés hatókörét illetően. Jelen tanulmány részletesen foglalkozik az országos pályakövetési koncepcióval, amely komplex és országos hatósugarú pályakövetést céloz meg. Éppen a feladat komplexitása okán kétséges, hogy mikorra lehet számítani egy pontos és megbízható pályakövetési információs rendszerre. Ezért a jelen tanulmány egy olyan, a Bakony TISZK igényeire szabott pályakövetési rendszer kialakítását célozza meg és egyben javasolja, amely a Bakony TISZK végzett tanulóit tekinti elsődleges célcsoportnak.

A fejlesztés célja, hogy rövid távon elindítható és fenntartható pályakövetési rendszer kerüljön bevezetésre. Ennek elsődleges indoka, hogy az NSZFI által koordinált országos pályakövetési rendszer nem biztosít külön intézményi nyomon követést abban az értelemben, hogy a Bakony TISZK vagy más TISZK-ek befolyásolhassák a pályakövetés tartalmát.

Lényeges ugyanakkor, hogy intézményi szinten a pályakövetési rendszer bevezetésének és működtetésének akkor van értelme, ha arra rendszeresen döntések épülnek és érdemben figyelembe veszik a vezetők szakmaindítási, létszám-meghatározási, pályaaorientációs döntések előtt.

A pályakövetés szintjei

Az oktatási rendszer a társadalom hatalmas alrendszere. Attól függően, hogy ennek a rendszernek melyik szerveződési szintjén működünk, némileg más törvényszerűségekkel, problémákkal találkozunk. Másképp jelenik meg, mást jelent az értékelés és a pályakövetés is a különböző szinteken.

- **Mikroszint:** Az oktatási rendszer mikroszintje a „műhely”, azaz az osztályterem, a közvetlen tanár-diák interakció szintje. A mikroszintű értékelés az osztálytermi munka értékelése; gyakorlatilag az egyes tanulók teljesítményének értékelése. Ez minden további szint alapja. Ezen a szinten az információ legkisebb hozzáférhető (értelmezhető) egysége a tanuló (a tanuló egyéni teljesítménye). Pályakövetés vonatkozásában, azonban a mikroszint nem alkot önmagában közösséget, hiszen egy-egy osztály leggyakrabban nem fedi le az adott intézményben, különösen nem a Bakony TISZK szintjén a pályakövetés szempontjából releváns csoportokat. Azaz, önmagában egy-egy osztály mégoly alapos pályakövetése nem értelmezhető akkor, ha rokon szakképesítések vagy szakmacsoporton belüli más szakmák végzőseinek elhelyezkedési arányáról nem állnak rendelkezésre információk. A következtetés tehát az, hogy a mikro szint, mint pályakövetési célcsoport nem elégséges.

- **Mezoszint:** Az oktatási rendszer mezoszintje az intézmény, azaz az iskola. Az értékelés a mezoszinten az iskola munkájának értékelését jelenti. Ezen a szinten már nem jelenik meg külön-külön az egyes tanulók teljesítménye, mert itt már a tanulócsoportok (osztályok) teljesítményét elemezzük. Az információ legkisebb értelmes egysége pályakövetés szempontjából a Bakony TISZK egy-egy intézménye, azaz intézményre lebontott pályakövetési adatok összehasonlítási alapot jelentenek az egyes szakképző iskolák teljesítményét illetően.

- **Makroszint:** A makroszint a legmagasabb szerveződési szint jelen vizsgálódásunk tárgya szempontjából, hiszen ez a Bakony TISZK egészének a szintje. A makroszintű értékelés során az egész szakképzési iskolaszövetség teljesítménye mérhető és ami legalább ennyire fontos – összehasonlítható más TISZK-ekkel, feltéve, ha azonos vagy nagyon hasonló a lekérdezés és az adatösszesítés módszertana.

Megjegyzendő, hogy a fenti szintek mindegyikéhez kapcsolódik a pedagógus, mint az oktatás kulcstényezője. Társadalmi közhely, hogy sem a pedagógusok, sem a szakoktatók bére nem éri el a kívánt mértéket. Az is elterjedt közvélekedés ugyanakkor, hogy a pedagógusok nagy része úgy érzi, hogy nem kizárólag az anyagi megbecsülés motiválja és tartja a pályán, hanem az a spirituális visszacsatolás, amit a tanulók közösségétől kapnak. Sikeres pályakövetési rendszer működtetése tovább erősítheti ezt az érzést, amennyiben a tantestületek látnák, hogy egzakt számítások szerint is van értelme a munkájuknak, hiszen volt diákjaik nagy része megtalálta a helyét a munkaerőpiacon.

Ami az országos pályakövetési rendszert illeti, nem jelent párhuzamosságot saját fejlesztésű, TISZK szintű rendszer működtetése, inkább hozzáadott értéként jelenik meg, hiszen összehasonlítási alapul szolgál. Az országos rendszer legnagyobb előnye, hogy minden ágazatra, szakmára vonatkozóan fellelhetőek adatok, ugyanakkor éppen ez a gyengesége is, hiszen egy-egy konkrét oktatási intézmény nem feltétlenül képes az adatokat cselekvésre lefordítani. Emellett sem a Bakony TISZK, sem egyes tagintézményei az országos rendszerre nincsenek hatással, sem a kérdéseket, sem a kérdezési módszertan befolyásolását illetően.

Lényeges ugyanakkor, hogy a Bakony TISZK olyan formában alakítsa ki pályakövetési rendszerét, hogy az adatok összevethetőek és összehasonlíthatóak legyenek az országos rendszerrel. Ennek megfelelően lett kialakítva a Bakony

TISZK pályakövetési kérdőív javaslata (lásd a mellékletet). Természetesen a két pályakövetési szint összehasonlítása nem csupán kiegészítő jellegű lehet, hanem egymást megerősítő is, hiszen amennyiben egyes adatok lényegesen különböznek tartalmi értelemben, az rávilágít egyik vagy másik (vagy mindkét) módszertan hibás voltára is.

Összefoglalva a két rendszer (vagyis az országos és helyi) működtetésének indokait, a kulcselemek egyik legfontosabbika talán az, hogy míg az országos rendszer vonatkozásában a volt diákról nyilatkoznak mások, addig a helyi rendszerben a volt tanuló saját magáról nyilatkozik hitelesen, hiszen ebben a vonatkozásban senki sem lehet hitelesebb forrás, mint maga a munkavállaló.

Országos pályakövetési rendszer

A Pályakövetési Rendszer egyébként szintén a TÁMOP keretén belül, a NSZFI felügyeletével országosan már kiépítésre került, vagy legalábbis a kiépítés utolsó fázisa zajlik, és a Bakony TISZK számára is elérhetőek azok a szoftverfejlesztések, amelyek rendszerbe állításával követni lehet majd tanulók mozgását a szakmai vizsga letétele után. Segítségével a szakmai felhasználók (pl.: regionális képzőközpontok) részére is fontos adatok elérésére nyílik lehetőség: a munkáltatóktól kapott visszajelzések által könnyebbé válik a képzések tervezése, pénzügyi támogatása.

A központi szabályozás lényege, hogy munkáltatón kívül a tanuló is köteles adatot szolgáltatni – megjegyzésünk, hogy jelenleg a rendszer gyengesége az adatközlés érvényesítésének hiányában van. A kormányrendelet tervezet tartalmazza továbbá, hogy az NSZFI felelős a rendszer működtetéséért és az adatbázis kezeléséért. Megállapítható ugyanakkor, hogy a kormányzati Pályakövetési rendszernek nem volt megfelelő a szabályozási és marketing

környezete, hiszen magáról a rendszerről lehetett ismereteket szerezni, de működésének mikéntjéről, a bevezethetőség részleteiről már kevésbé.

A félreértések elkerülése végett ugyanakkor lényeges megállapítani, hogy központi pályakövetésre szükség van, de emellett az az állításunk, hogy ha egy iskolaszövetség, jelen esetben a Bakony TISZK volt tanulóját könnyebben el tudja érni és autentikusabb válaszadást várhat el, mint egy központi adatszolgáltatási rendszer.

Kifejező, hogy éppen az NSZFI tanulmányában szerepel, hogy az érintettek nincsenek tisztában rendszer működésével (71.oldal). A központi pályakövetési rendszer további gyengeségének mondható, hogy nem használja ki teljes egészében a napjainkban már rendelkezésre álló elektronikus rendszerüzemeltetés lehetőségeit, vagyis kissé bürokratikus jellegű, ami kihathat a hatékonyságára is.

A pályakövetés elvei

A pályakövetés legfontosabb kiinduló elve az egyszerűség. Csak akkor működőképes egy rendszer, ha azt a működtetői átlátják, így garantálható a fenntarthatósága is. Az egyszerűség nemcsak az egyszerűen megválaszolható, kérdéseket jelenti, hanem azt is, hogy a pályakövetés kevés adminisztrációs teherrel jár, hiszen nem szabad elfelejteni, hogy sem a Bakony TISZK, sem más TISZK-ek fenntarthatóságának modelljei még nem ismertek, de az valószínűsíthető, hogy a fenntartás időszakára csak egy rendkívül hatékony és operatív vezetés képzelhető el. Ezt azt jelenti, hogy semmilyen olyan pályakövetési rendszer nem tervezhető, amelynek emberi erőforrás igénye magas, hiszen szinte bizonyos, hogy egy ilyen modell fenntarthatatlan lenne.

Ehelyett javaslatunk egy fenntartható pályakövetési rendszer bevezetése, amelynek legfontosabb elemei digitális válaszadás és adatfeldolgozás. A

tanulmány elsősorban a pályakövetésről szól, azonban lényeges elv a fenntarthatóság szempontjából, hogy pályakövetésnek akkor van igazán értelme, ha más területeken is történik fejlesztés, vagyis a pályakövetési tevékenység egy tágabb fejlesztési keretbe illeszkedik. Ez konkrétan azt jelenti, hogy fel kell készülni arra, hogy a pályakövetési információk már középtávon megjelenjenek a döntésekben, még konkrétabban: fel kell készülni arra, hogy a munkaerő-piac által nem visszaigazolt képzések megszüntethetőek legyenek.

A pályakövetési rendszer beüzemelésének keretei

A Bakony Tisztk szempontjából olyan pályakövetési rendszer bevezetése javasolt, amely kerüli a párhuzamosságokat az országos pályakövetési rendszerrel. A saját jogon működtetett pályakövetési rendszer legfőbb előnye, hogy a Bakony TISZK pályakövetési igényei szerint működtethető a nyomon követés. Lényeges tényező, hogy nem jelent más szervezetek adataira való utaltságot, illetőleg a TISZK vezetése tisztában van a kapott eredmények módszertani számítási módjával, így a hibaszázalékkal is.

A pályakövetés intézményi szintű működtetése a párhuzamossággal szemben inkább azzal az előnnyel jár, hogy összehasonlítási alapot jelent az országos rendszer adatainak tükrében, valamint az „*egy mérés nem mérés*” elve alapján hozzájárul a mért adatok biztonságához. Lényeges tényező az is, hogy az intézményi pályakövetés működtetése bizonyos függetlenséget jelent a Bakony TISZK számára, hiszen ebben az esetben nem lesz rákényszerülve más szervezetek adataira, illetve tárgyalási és alkupozíciót jelent az indított képzések vonatkozásában a fenntartó és az RFKB irányába is.

Mivel az országban ténylegesen és huzamosan jól működő pályakövetési rendszer üzemelésére csupán elszórtan van példa, a Bakony TISZK intézményei vonatkozásában a sikeres pályakövetés azt jelentené, hogy országosan az elsők között kerülne bevezetésre ilyen rendszer. Lényeges elem ugyanakkor, hogy a pályakövetési rendszer – legyen az bármennyire is jól működő – nem helyettesítheti a döntéshozókat, ugyanis a pályakövetési rendszer a jó döntésekhez csak úgy tud hozzájárulni, hogy adott rendszerességgel, megbízható adatokat közöl közérthető formában.

A naprakész információk segítségével lehetővé válik az iskolaválasztás előtt állók lehetőségeinek bemutatása valós adatok fényében, így hitelesen is – akár a tanulók, akár a szülők irányába.

Megfelelő pályaválasztási adatok birtokában sok tekintetben egyszerűsödik az oktatás tervezése és finanszírozása, hiszen akár a fenntartótól, akár pályázati úton könnyebben lehet forrásokat biztosítani olyan képzésekre, amelyek bizonyítottan valós munkaerő-piaci igényekre épülnek. Az iskolarendszerű oktatás és képzés mellett a pályakövetés a Bakony TISZK leendő felnőttképzési kínálatát is erősítheti, mivel általa több információval rendelkezik majd a vezetés a valóságos képzési helyzetről, igényekről, összességében az egész munkaerőpiacról.

A pályakövetés kiinduló pontjai

A pályakövetés egész problematikája az alábbi alapkérdésekre fűzhető fel:

- 1) Miért? Az összegyűjtött adatok felhasználásának kérdésköre
- 2) Mit? Az értékelési probléma elvi (fogalmi) megjelölése. A változók meghatározása (mit mérünk?). A viszonyítás alapjának meghatározása (mihez viszonyítsunk?)
- 3) Mikor? A képzés befejezését követően mely fázisban és milyen gyakorisággal?
- 4) Hogyan? Az értékelés gyakorlati megvalósítása: a mérőeszköz, a mérési eljárás kidolgozása

1) Miért? Az összegyűjtött adatok felhasználásának kérdésköre

A fentiekben felvetett kérdések közül az elsővel már foglalkoztunk, hiszen a pályakövetési adatok rendelkezésre állása elsődleges mind a Bakony TISZK, mind pedig társadalmi szinten.

2) Mit? Az értékelési probléma elvi (fogalmi) megjelölése. A változók meghatározása (mit mérjünk?). A viszonyítás alapjának meghatározása (mihez viszonyítsunk?)

A második, azaz, hogy mi legyen pontosan a mérés tárgya még nem került részletesen áttekintésre. Az országos pályakövetési rendszer által mérendő adatok számos objektív kategóriát tartalmaznak (TEÁOR szám, OM azonosító, képzés helye, ideje stb.), amely adatok mindenképpen azt feltételezik, hogy a kitöltéskor vagy egy adatbázisnak, vagy a végzett személynek vagy a képzési okmányoknak a kitöltés idején rendelkezésre kell állniuk. Ez egyrészt pontos nyilvántartást tesz lehetővé, másrészt azonban nehézkessé teszi a kitöltés folyamatát. Állításunk az, hogyha leszűkítjük a megkérdezendő célcsoportot a végzett személyekre, akkor lényegesen egyszerűbbé válik a megkérdezés folyamata, hiszen a képzést befejező személy a megkérdezés pillanatában képes is a válaszadásra. Pontosabban szükséges, hogy képes legyen a válaszadásra, hiszen ha olyan kérdéssel szembesül, amelyet nem tud megválaszolni, minden valószínűség szerint abbahagyja a válaszadást és semmilyen adatot nem szolgáltat.

Ez utóbbi kijelentés nem pusztán feltételezés, hanem számos megkérdezésen alapuló állítás, hiszen az alaphelyzet az, hogy az adatszolgáltatás elsősorban az adatkérő (jelen esetben a Bakony TISZK) érdeke és az adatszolgáltatás az adatszolgáltató részéről csak akkor lehetséges, ha kötelező (erre próbál építeni az országos pályakövetési rendszer) vagy ha önkéntes – erre épít a jelenlegi tanulmány, azonban az önkéntesség fenntartásához bizonyos feltételek megléte szükséges.

2.1 Idő tényező – Felgyorsult világunkban irreális elvárás néhány percnél hosszabb kérdőív kitöltését bárkitől is kérni, a válasz valószínűsíthetően negatív lesz, vagyis lényeges, hogy a kérdőív kitöltése ne vegyen néhány percnél hosszabb időt igénybe, hiszen ez a kérdés sikerességét alapvetően veszélyezteti.

2.2 Önkéntesség – Nem szükséges hosszas kifejtés ahhoz sem, hogy az önkéntes, vagyis minden érdek nélküli tetteknek jól behatárolható feltételei vannak. Kérdés, hogy minden előzetes kapcsolat vagy viszony nélkül hány embert vagyunk képesek arra rábírnunk, hogy akár egy rövid időre is, de válaszoljon egy kérdéssorra. Állításunk az, hogy amennyiben a kérdező a végzett tanuló volt intézménye, ez esetben a válaszadási hajlandóság megnő,

„Bakonyi Szakképzés-szervezési Társulás”
8200 Veszprém, Megyeház tér 1.

TÁMOP-2.2.3-07/2-2F-2008-0026

„A szak- és felnőttképzés struktúrájának átalakítása” című konstrukció keretében
az „Esélyt a jövőnek!” elnevezésű pályázata

hiszen egy minimum négyéves viszonyra épít. A feltételezést erősíti, hogy kísérleti jelleggel az ország egyes intézményeiben elindításra került ez a modell, és sikeresnek bizonyult, vagyis a tanulók minimálisan 50%-a visszajelez.

2.3 Kérdezés formája – Ugyancsak feltétel, hogy a kérdések az adott célcsoport számára érthetőek legyenek. Megjegyzendő, hogy ez országos szinten is probléma, nemcsak pályakövetéssel, hanem minden egyéb tanulói (pl. országos kompetencia mérés) megkérdezéssel kapcsolatosan. Amennyiben nem a megfelelő fogalmi rendszerben kerülnek megfogalmazásra a kérdések, kijelenthető, hogy a kérdőívek kiküldésének nincs értelme, hiszen így a válaszok is félreértésen alapulnak majd.

2.4 Indoklás – Általános tapasztalat, hogy a szakképzésben tanuló diákok gondolkodásban is rendkívül gyakorlatorientáltak. A pályakövetés szempontjából ennek az a vonatkozása, hogy szükséges – ugyancsak röviden és érthetően – megindokolni, hogy mi célból kerül kiküldésre a kérdőív.

2.5 A fentiek a tartalom kereteit értelmezték; ami a tényleges javaslatot illeti, azt az 1. számú melléklet tartalmazza. A kérdések természetesen csak orientatív jellegűek, hiszen a Bakony TISZK vagy intézménye tetszés szerint módosíthat rajta: Ami lényeges az az, hogy a kérdések száma lényegesen ne emelkedjen és csak a legszükségesebb, alapinformációkra szorítkozzon.

3) Mikor? A képzést befejezését követően mely fázisban és milyen gyakorisággal?

Mindenképpen annak van értelme, ha a megkérdezés nem egyszeri, hanem valamilyen rendszerességet mutat, hiszen ettől válik *pályakövetéssé*. Ügyelni kell azonban az arányok betartására, hiszen ha túl gyakori a kérdésseltevés, akkor nagy annak a kockázata, hogy a válaszok is elmaradnak. Másrészt, érdemes a kérdezés ütemét valóban egy átlagos fiatal életpályájához igazítani, azaz minimálisan három hónapos ciklus a javaslatunk. A rendszeres

kérdés és rendszeres válaszok esetén megvan az esélye nemcsak a pályakövetésnek, hanem a pályaváltás vizsgálatának is.

A kérdés ütemének beállításakor egy évnél ritkább ütem kialakítását nem javasoljuk, hiszen egy ilyen intervallumban már történnek egy fiatal munkavállaló életében olyan események, amit érdemes nyomon követni.

Technikai értelemben még a képzés idején javasolt a tanulók figyelmének felhívása arra, hogy az intézmény pályakövetési rendszert kíván működtetni, így számítani lehet bizonyos időközönként arra, hogy a tanuló volt intézménye megkeresi válaszadás céljából. A rendszer kitöltésének alapkompenciáit is érdemes elsajátítani oly módon, hogy – akár tanóra keretében is – minden tanuló kitölti a kérdéssort a jelen állapotra vonatkozóan.

4) Hogyan? Az értékelés gyakorlati megvalósítása: a mérőeszköz, a mérési eljárás kidolgozása

4.1 A 'hogyan' módszereinek kidolgozása nem pusztán technikai, hanem tartalmi kérdés, hiszen téves módszertan vagy kérdésési forma kiválasztása bizonyosan azt jelenti, hogy egyáltalán nem vagy csak minimális, így értékelhetetlen mennyiségű adat érkezik.

Jelen tanulmány központi állítása, hogy a célcsoport rendszeres és eredményes megkérdezése csakis elektronikus kérdőív formájában lehetséges. Lényeges, hogy az elektronikus levélben magában vagy pedig egy linkre kattintva történjen a kitöltés és az elküldés. Nem javasolt csatolt levél küldése, hiszen ez esetben a megkérdezettnek le kell mentenie, majd újbóli levélben csatolnia a kérdőívet, ami azt a veszélyt hordozza magában, hogy a procedúrától elretten, és nem történik meg a kitöltés.

A javasolt pályakövetési modell tehát egy feltételezésen alapul, amely az alábbi elemekből áll:

- a célcsoport a Bakony TISZK valamely szakképesítését megszerzett tanulója
- a megkérdezés szándékáról és minden fontosabb körülményről az intézmény szóban, még a tanulói jogviszony idején tájékoztatja a tanulót
- a kérdőív elektronikusan kerül kiküldésre

- a kitöltés nem vesz igénybe 5 percnél több időt
- kitöltést követően a kitöltési elektronikus felületen helyezkedik el az '*elküldés*' gomb, vagyis a visszaküldés nem igényel semmilyen elektronikus műveletet
- a kérdőív megértése nem igényel speciális munkaerő-piaci képzettséget
- a kérdőív kérdései nem igényelnek semmilyen további kutatást, adatkeresést a kérdezőtől, azaz a kérdéseknek a kitöltés pillanatában megválaszolhatóaknak kell lenniük

A feltételezés tartalma tehát az, hogy ha a fenti elemek teljesülnek, akkor a Bakony TISZK volt tanulóinak meghatározó aránya (50% feletti) kitölti majd a kérdőívet. A feltételezés mindazonáltal nem minden alap nélküli, hiszen figyelembe lett véve a tanulói magatartás hasonló megkérdések alkalmával, konkrétan a nemzetközi szakmai gyakorlatokat finanszírozó Leonardo da Vinci EU programnak van hasonló kérdőíve és a tapasztalat az, hogy az elektronikus írásbeliség tekintetében képzett korosztály tagjai nem vonakodnak a kitöltéstől.

4.2. Ami a kitöltő felület technikai, programozói elkészítését illeti, önmagában viszonylag egyszerű informatikai feladat, ugyanakkor mindenképpen programozói ismereteket igényel, felhasználói számítógép ismeretek birtokában nem lehetséges a szóban forgó elektronikus mérő rendszert elkészíteni.

Mivel a szóbeli igényfelmérő egyeztetések során kiderült, hogy a Bakony TISZK rendelkezik iskolaadminisztrációs szoftverrel, javaslatunk, hogy a digitális pályakövetési rendszer része legyen a már meglévő iskolaadminisztrációs (Taninform) rendszernek.

4.3 Ennek számos indoka van, az egyik legfontosabb, hogy maga a pályakövetési rendszer is könnyebben beüzemelhető és működtethető, amennyiben egy már meglévő adatbázisra épül és nem szükséges még egyszer a tanulók neveit és egyéb járulékos adatait digitalizálni. Másrészt nem szükséges párhuzamosan működtetni sem, hiszen ha egy meglévő tanulói adatbázisra épül és a fő adatbázis folyamatosan frissül, akkor a pályakövetési tanulói adatbázis is frissítésre kerül, azaz nem igényel párhuzamos karbantartást, így munkaterhet sem.

A fentiekben említésre került, hogy a pályakövetési rendszer működésének és egyben fenntarthatóságának egyik lényeges eleme, hogy a kiértékelt adatok közérthető, grafikus formában jelenjenek meg, így valóságos döntések alapját képezhetik. Amennyiben a pályakövetési rendszer egy komplex iskolaadminisztrációs rendszernek a része, így a pályakövetési grafikonok ugyanabban a felületben jelennek meg, mint minden egyéb kimutatás, így a döntéshozók számára egy forrásból érhető el és egységesen kezelhető.

Ugyancsak indok a párhuzamos fejlesztés elkerülésére az, hogy a meglévő iskolaadminisztrációs rendszerre építve költséghatékonyabban végezhető el a fejlesztés. Ugyancsak költséghatékony a fenntartása is, hiszen így elkerülhető két különálló adatbázis karbantartási, továbbfejlesztési feladatainak elvégzése.

A pályakövetés tartalma

A pályakövetés tartalma, vagyis azok a kérdések, amelyek megválaszolása elsődlegesek, döntés kérdése, amit a Bakony TISZK vezetésének kell meghoznia. Mivel a Bakony TISZK tanulóinak döntő része iskolarendszerű képzést végez, így a pályakövetésnek is szükségképpen az iskolarendszerű képzés eredményességére érdemes rákérdeznie.

Formainak tűnik, de inkább tartalmi elem annak elfogadása, hogy aki túl sokat kérdez, az semmit sem fog megtudni. A pályakövetési rendszernek nem kell tartalmaznia interjúkat, szöveges kifejtős kérdéseket – nemcsak azért, mert annak a kockázatát hordozza, hogy a kérdezett végül nem tölti ki a kérdőívet, hanem azért sem hatékony, mert a szöveges mezőket nem lehet gyorsan és hatékonyan összesíteni és érthető grafikonokat generálni.

A pályakövetésre a törvény szerint a foglalkoztató is jogosult – javaslatunk, hogy a Bakony TISZK első körben munkáltatókat ne célozzon meg, ugyanis jó eséllyel elérni csak a végzett diákokat tudja. Célként érdemes kitűzni egy informatikailag és belső folyamatszabályozási értelemben is működő

pályakövetési rendszert, amit egy idő után mindenképpen értékelni szükséges, vagyis a második fázisban megfontolásra érdemes a foglalkoztatók egy csoportját is bevonni a pályakövetésbe.

Fontos, hogy az adatok évről évre összehasonlíthatóak legyenek, éppen ezért érdemes nagyon hasonló vagy ugyanazokat a kérdéseket feltenni – persze az élet dönti el, hogy egy-egy kérdés helyénvaló vagy nem, vagyis érdemes egy stabilabb időszak után áttekinteni a kérdéseket, apróbb korrekciókat végezni, majd ezt követően a bevált kérdéssort tartósan használni.

Ami a kérdések típusát illeti, eldöntendő, hogy a ténytudás vagy a vélemény kérdések dominálnak inkább. Szakmai álláspontunk az, hogy inkább a ténytudás megválaszolható kérdések; a legfontosabb kérdés a pályakövetés szempontjából mégiscsak az, hogy sikerült-e elhelyezkednie a végzett tanulónak, és ha igen, akkor szakmájában-e vagy annak határterületén. Minden más kérdés másodlagos; ezek azok a kérdések, amelyekkel saját életére vonatkozóan minden megkérdezett tisztában van. A vélemény vagy elégedettséget mérő kérdések is lényegesek, azonban mérlegelés tárgya, hogy mennyire érdemes túl sok ilyen típusú kérdéssel megnyújtani a kérdőívet.

Módszertan

A megkérdezés javasolt módszertana személyes konzultációkon került kialakításra, amelyek Veszprémben történtek; ennek alapján készült el a jelen dokumentumban megfogalmazódott javaslat.

Le kell szögezni, hogy a közvélemény kutatás külön szakma, amelynek sajátos szabályai és törvényszerűségei vannak. Az is megjegyzendő ugyanakkor, hogy ugyanez érvényes a szakképzésre is, azon belül a szakképzésben résztvevő

célcsoportok szociológiai karakterére. A jelen dokumentumban javasolt pályakövetési rendszer mindezek figyelembe vételével került kialakításra.

Ugyan az elektronikus nyomon követő rendszerek viszonylag rövid múltra tekintenek vissza, ennek ellenére több követhető modell is létezik ebben a kategóriában. Komplexitását tekintve mindenképpen említést érdemel leginkább a webes közösségi portálokra (pl. iwiw) hasonlítható rendszer, amely felépítésében nem különbözik ezektől a portáloktól, annyiban más, hogy egy konkrét intézmény tanulói köré épül. Pályakövetésre alkalmas, azonban ennek feltétele, hogy a tanulók többsége regisztráljon és folyamatosan használja a közösségi portált. Befektetett erőforrás tekintetében ugyanakkor a rendszer megvásárlása, üzemeltetése az elektronikus kérdőíves rendszerrel szemben összehasonlíthatatlanul nagyobb erőforrást igényel, így bevezetése nem is javasolt.

A kérdezési módszertan azért fontos kérdés, mert a választott technika érdemben befolyásolhatja a kérdés eredményességét. Gyakorlati szempontból ugyanakkor az a leglényegesebb tényező, hogy a nyomon követési rendszer mielőbb induljon el, hiszen végső soron a használat és működtetés alakítja ki a rendszer végleges formáját.

A javasolt rendszerben a válaszok kiértékelése digitálisan és automatikusan történik, a rendszer beállításának alapkérdéseire viszont választ kell találni, hiszen érdemi döntést kíván meg, vagyis nem szabad, hogy informatikusok vagy rendszerüzemeltetők döntsenek.

Ami a mintavétel nagyságát illeti, mivel napjainkban a tanulók szinte mindegyikének van e-mail címe és a kiküldésnek nincsenek költségei, javasolt minden végzős tanulótól elérhetőséget kérni és így minden tanulónak ki is küldeni.

Lényeges eleme a javasolt elektronikus megkérdezésnek, hogy egyszeri mérésnek nincs értelme, méréssorozatnak viszont már igen, hiszen minél több mérés történik egy megkérdezettre lebontva, annál inkább megalapozottnak tekinthetők a válaszok.

A mérő rendszernek felhasználóbarátnak kell lennie nemcsak a megkérdezett, hanem a működtető oldaláról is, vagyis az az ideális helyzet, hogy a programozást és telepítést követően ne legyen szükség informatikai képzettségű személyre a működtetéshez.

Lényeges az adatok közérthető formában történő megjelenítése, hiszen nem elfelejtendő, hogy nem csupán a közvetlen döntéshozók számára lehet ez hasznos, hanem akkor is, ha egy adott intézményi vagy a TISZK vezetés szélesebb lakossági kapcsolattartás érdekében közzéteszi az adatokat – ennek azonban csak akkor van értelme, ha az adatok közérthetőek és könnyen importálhatóak.

Szintén lényeges, hogy a kérdező intézmény oldaláról a rendszer egyszerűsége nem szabad, hogy a szakmaiság rovására menjen, vagyis szükséges rejtett információs ikonok beépítése annak érdekében, hogy kérdezéstechnikai, közvélemény kutatási magyarázatok szerepeljenek.

A megkérdezett oldaláról az első és legfontosabb feltétel az érthetőség biztosítása; semmi értelme szakképzési vagy munkaerő-piaci terminus technikusok szerepeltetésének, ha ez az érthetőség rovására megy, mert így a pályakövetési szándék kontra produktív válik.

Ugyancsak fontos a kitöltés hatékonysága szempontjából annak rövid ismertetése a megkérdezettel, hogy mi az értelme a kérdőívnek, hiszen a szakképzési tanulók nagyon gyakorlatorientáltak, hogyha világos a *'mit miért'* magyarázat, akkor ez cselekedeteikben is megjelenik.

Ami a kérdések típusait illeti, a felelet – választósnak kell dominálni vagy az egyszavas, egyszavas válaszoknak, maximum egy szöveges mező legyen opcionálisan felajánlva a komplexebb vélemények kifejtésére.

Jelen tanulmány mellékleteként szerepel ugyan egy javasolt kérdéssor, ugyanakkor nagyon fontos, hogy ne legyenek benne felesleges kérdések, ezért például érdemes a Bakony TISZK vezető testületeinek véleményét kikérni és a megjegyzéseket visszacsatolni. Lényeges elem, hogy ha a megkérdezett a kitöltés pillanatában nem tudja a választ, szinte bizonyos, hogy el fog maradni a kérdőív kitöltése.

A pályakövetés egyik célja, hogy olyan fogalomrendszerrel operáljon, amely egyszerre érthető a kitöltő oldaláról, másrészt a vállalkozók, munkáltatók számára is egyértelmű, harmadrészt megfeleltethető a szakképzésben, és a felnőttképzésben használt fogalmaknak, kifejezéseknek; ezáltal a kapott eredmények egyértelműen érthetőek legyenek a gazdaság szereplőinek és az oktatási szakembereknek egyaránt.

A zavartalan működésnek azonban csak az egyik feltétele az informatikai rendszer; e mellé mindenképpen szükséges bevezetni egy folyamatszabályozási tervet, azaz ki, mikor, milyen feladatok erejéig felelős a pályakövetés működtetésében. Az is lényeges, hogy a folyamatszabályozás a megfelelő egyeztetések és eljárások lefolytatását követően része legyen a Bakony TISZK működését szabályozó dokumentumnak (Pedagógiai Stratégia, SZMSZ).

A pályakövetés hozzáadott értékei

A fejlesztés célja a végzett tanulók sorsának nyomon követése. Ez egy olyan feladat, amelynek hagyományos eszközökkel való elvégzése nem kis nehézséget okoz az intézményeknek, ugyanakkor „jó érzéssel tölti el” a végzett diákokat,

„Bakonyi Szakképzés-szervezési Társulás”
8200 Veszprém, Megyeház tér 1.

TÁMOP-2.2.3-07/2-2F-2008-0026

„A szak- és felnőttképzés struktúrájának átalakítása” című konstrukció keretében
az „Esélyt a jövőnek!” elnevezésű pályázata

hogyan sorsuk továbbra is érdeklő az intézményüket, és alapját képezheti az intézmények és a diákok közötti kapcsolatrendszer (alumni kapcsolatok) kiépítésének és hatékony működtetésének.

A hatékony forrás elosztás és felhasználás társadalmi érdek, így fontos, hogy ágazati és intézményi szinten egyaránt – a stratégiai döntések minél szélesebb körű és hitelesebb forrásadataira támaszkodjanak. Ennek egyik legfontosabb eleme, hogy a végzett diákok milyen tapasztalatokkal rendelkeznek a képző intézményről, ill. a képzésükről, milyen a munkaerő piaci pozíciójuk, hogyan vélekednek lehetőségeikről.

A társadalmi hasznosság szempontjából fontos, hogy a begyűjtött adatokat nemcsak az iskola használhatja, hanem minden érintett szervezet a munkaügyi központokat és az RFKB-t is beleértve, vagyis a pályakövetési rendszer fenntarthatósága szempontjából lényeges az illetékes szervezetek tájékoztatása.

Ha a volt diákokat sikerül elérni a végzést követően, akkor az tovább erősítheti a kötődést az iskola iránt. A hatékony pályakövetés célcsoportja nemcsak a volt diákok, hanem a jelenlegiek és szüleik is, hiszen az intézmény igazolja a szülő irányába, hogy a tanuló nemcsak akkor fontos, amikor tanulói jogviszonyban van, hanem azt követően is.

Újhartyán, 2010. április 30-án

„Bakonyi Szakképzés-szervezési Társulás”
8200 Veszprém, Megyeház tér 1.

TÁMOP-2.2.3-07/2-2F-2008-0026

„A szak- és felnőttképzés struktúrájának átalakítása” című konstrukció keretében
az „Esélyt a jövőnek!” elnevezésű pályázata

Felhasznált irodalom

„A képzés minőségének és tartalmának fejlesztése” - Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1-08/1-2009-0002 projekt;
nive.hu/tamop/index.php/component/docman/doc.../244-tanulmany

Előterjesztés a Kormány részére a „pályakövetési rendszer működtetéséről”, Budapest, 2009,
május; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, Oktatási és Kulturális Minisztérium
www.complex.hu/.../CPK_2009_02_05_Szakkepzes-felnottkepzes.ppt

Veroszta Zsuzsanna: Pályakövetési felmérések szervezeti sokfélesége,
www.felvi.hu/images/pub_bin/dload/.../Pages7_16_veroszta.pdf

Koncepció a közoktatás rendszere, működésének hatékonyságát, minőségét javító
intézkedésekhez
www.pdsz.hu/documents/koncepcio_20070313.doc

Mellékletek

1. számú melléklet

A Bakony TISZK pályakövetési szabályzata

A Bakony TISZK az “Esélyt a jövőnek!” című, TÁMOP-2.2.3-07/2-2F-2008-0026 azonosító számú projektje keretében pályakövetési rendszert valósít meg. A pályakövetési rendszer elsődleges célja, hogy mint kötelezettség, intézményei részére eleget tegyen a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény, 46. § (6) bekezdésében foglaltaknak.¹

További céljai, hogy az Európai Fejlesztési Stratégiákhoz igazodva a Közös Minőségbiztosítási Keretrendszernek (CQAF) megfelelő funkciókat lásson el. A pályakövetési rendszer segítségével a Bakony TISZK intézményei részére olyan adatokat is szolgáltatson, amely a CQAF szakmapolitikai prioritásaiban megfogalmazott célok megvalósulását segíti:

- 1) a munkaerő jobb foglalkoztathatósága
- 2) a képzési kínálat és a munkaerő piaci kereslet közötti nagyobb összhang
- 3) a szakképzéshez való jobb hozzáférés biztosítása

A Bakony TISZK a fentiek közül az első és a második prioritásban megfogalmazott célok megvalósítását saját pályakövetési rendszerének kialakításán keresztül oldja meg, míg a harmadik elem megvalósításához igénybe kívánja venni az országos pályakövetési rendszert. A pályakövetési rendszerének célcsoportja a Bakony TISZK intézményeiben szakiskolai képzésben részt vett és sikeres szakmai vizsgát tett tanulók és mindazok, akik a Bakony TISZK vagy intézményei által szervezett felnőttképzésben sikeres vizsgát tettek.

A pályakövetési rendszer működtetésének felelőse

A pályakövetési rendszer működtetéséért a Bakony TISZK a felelős. A Bakony TISZK a pályakövetéssel kapcsolatosan az alábbi feladatokat látja el:

a) Kijelöli azokat a személyeket, akik a pályakövetési rendszerbe adatszolgáltatási kötelezettséggel bíró tanulókat azonosítják, és megbízza a kollégákat, hogy ellenőrizzék és készítsék elő az adatszolgáltatás kötelezettjeit és adataikat, hogy a Bakony TISZK pályakövetési rendszerébe adatot tudjanak szolgáltatni. Azaz a

¹ 46. § (6) „A szakiskola és a szakközépiskola - jogszabályban meghatározottak szerint - adatot szolgáltat a pályakövetési rendszernek, továbbá a honlapján - egyedi azonosításra alkalmatlan módon - nyilvánosságra hozza a szakképzési évfolyamon tanulmányait befejezők munkaerő-piaci helyzetével kapcsolatos, a pályakövetési rendszerben keletkezett adatokat, információkat.”

Bakony TISZK intézményeiben az összes végzős osztály osztályfőnöke az iskolaadminisztrációs rendszerbe rögzíti a végzős tanulók elektronikus elérhetőségét. Felnőttképzési kurzus megvalósítása esetén a kurzus felelős / szervező ugyancsak rögzíti a résztvevők elektronikus elérhetőségét. A szakmai vizsgák lezárultát követően az osztályfőnök vagy a kurzus szervező elektronikusan rögzíti az iskolaadminisztrációs adatbázisba (a feladat becsült humán erőforrás igénye: egy 30 fős osztály esetén egy óra).

b) Az iskolaadminisztrációs szoftverben az iskolatitkár/intézményvezető által megbízott személy előkészíti az adatszolgáltatás megvalósításához használandó kérdőíveket, és a célcsoportoknak megfelelően elindítja az adatszolgáltatási eljárást a kérdőívek kiküldésével a szakmai vizsgát követő 30 napon belül (a feladat becsült humán erőforrás igénye: egy adott intézményben összes szakmai vizsgát tett tanulóra vetítve egy óra).

c) A beérkezett adatokat az iskolatitkár/ intézményvezető által megbízott személy negyedévente összegyűjti és feldolgozza a pályakövetési rendszerben. Ellenőrzi, hogy az adatok megfelelnek-e az 1993. évi LXXIX. törvény 2. számú, „A pályakövetési rendszerbe történő adatszolgáltatás” című mellékletében megjelölt követelményeknek:

- a vizsgázó neve
- tanulói azonosító száma
- a megszerzett szakképesítés megnevezése
- a vizsga helye
- a vizsga időpontja
- melyik intézményben tett szakmai vizsgát
- az adatok öt évnél tovább nem tárolhatóak

Az adatfeldolgozásnak a fenti mellékletben szereplő kritériumait minimális kritériumnak kell tekinteni, azaz a Bakony TISZK pályakövetési rendszere ennél bővebb adatszolgáltatást tehet lehetővé, amely a Bakony TISZK menedzsmentjének döntése (a feladat becsült humán erőforrás igénye: egy óra az összes beérkezett válasz összesítésére).

d) Évente jelentést készít a megszerzett szakképesítések, képzettségek, kompetenciák hasznosulásáról, javaslatot tesz a jelentésben a CQAF indikátoraival kapcsolatban alkalmazandó cselekvésekre² (a feladat becsült humán erőforrás igénye: egy óra az összes beérkezett válasz összesítésére).

² CQAF releváns indikátorai: 1) Megszerzett készségek alkalmazása a munkahelyen, 2) Sikeres vizsgát tettek munkaerő-piaci helyzete a vizsgát követően 6 hónappal 3) Az intézményben hátrányos helyzetűként nyilvántartottak elhelyezkedési aránya;

„Bakonyi Szakképzés-szervezési Társulás”
8200 Veszprém, Megyeház tér 1.

TÁMOP-2.2.3-07/2-2F-2008-0026

“A szak- és felnőttképzés struktúrájának átalakítása” című konstrukció keretében
az “Esélyt a jövőnek!” elnevezésű pályázata

e) A pályakövetési jelentéssel szemben támasztott követelmények

Az elkészített jelentés formai követelményei:

- 1) a jelentés digitális
- 2) a jelentés képes grafikus megjelenítésre
- 3) a jelentés kinyomtatható

A pályakövetési rendszer adatait tekintve alkalmas legyen a jelentés egységes kimutatására a Bakony TISZK-re nézve, továbbá alkalmas legyen az adatok különböző csoportosításra:

- 1) a Bakony TISZK intézményeire csoportosítva
- 2) az adatszolgáltató végzetek szakmájára nézve
- 3) az adatszolgáltató végzetek elhelyezkedésének szakmájára nézve
- 4) az adatszolgáltató végzetek mennyi idő után helyezkedtek el
- 5) az adatszolgáltató végzetek között milyen arányú a szakmájukban elhelyezkedők száma

f) Az elkészült jelentés a soron következő Bakony TISZK társulási tanácsi ülése elé kerül külön napirendi pontként, felelős: Bakony TISZK ügyvezetője.

A Bakony TISZK az elkészült jelentést a TISZK intézményvezetőinek is rendelkezésére bocsátja. A Bakony TISZK menedzsmentje gondoskodik továbbá arról, hogy a pályakövetési rendszerébe bekerült és feldolgozott adatokkal a TISZK intézményeinek adatszolgáltatási kötelezettségeinek eleget tegyen. A Bakony TISZK a pályakövetési rendszerében feldolgozott adatok eredményéről tájékoztatja a Regionális Fejlesztési Bizottságot is.

g) Amennyiben a fenti jelentések bármelyike tartalmában beavatkozást igényel, a Bakony TISZK vállalja, hogy a CQAF rendszernek megfelelő lépéseket hajt végre.

2. számú melléklet:

Kérdőív minta

Kedves volt diákunk!

Kérlek, segítsd iskolánk munkáját azzal, hogy kérdéseinkre válaszolsz.

A személyed azonosítására alkalmas adatokat a feldolgozás során megsemmisítjük.

1. Nemed

- férfi
 nő

2. Születési éved _____

3. Állandó lakhelyed

- Veszprém
 Egyéb város
 Egyéb falu

4. Családi állapotod

- Jelenleg nem élsz párkapcsolatban
 Jelenleg párkapcsolatban élsz
 Gyermeked száma: _____

5. Szakmai vizsgád éve: _____

szakmacsoport: _____

szakma: _____

6. A Bakony TISZK után más iskolában részt vettél-e képzésen?

- Nem
 Igen:..... szakmában,.....évben végeztem.

7. Első munkaviszonyod a szakmai vizsgát követően

- Szakmai végzettségnek megfelelő munkakör betöltésével járt
 Szakmai végzettségnek részben megfelelő munkakör betöltésével járt
 Szakmai végzettséget nem hasznosító munkakör betöltésével járt
 Még nem volt munkaviszonyom

9. Jelenlegi munkahelyed megfelel-e szakmai elvárásaidnak?

- Igen
 Részben
 Nem
 Jelenleg nincs munkahelyem

10. Ha van jelenleg munkahelyed:

„Bakonyi Szakképzés-szervezési Társulás”
8200 Veszprém, Megyeház tér 1.

TÁMOP-2.2.3-07/2-2F-2008-0026

“A szak- és felnőttképzés struktúrájának átalakítása” című konstrukció keretében
az “Esélyt a jövőnek!” elnevezésű pályázata

- A Bakony TISZK-ben szerzett végzettségnek megfelelő munkakör betöltésével jár
- A Bakony TISZK -ben szerzett végzettségnek részben megfelelő munkakör betöltésével jár
- Máshol szerzett végzettségnek megfelelő munkakör betöltésével jár

11. Ha nincs jelenleg munkahelyed:

- Álláskereső vagyok
- Más szakmát tanulok
- Felsőoktatásban tanulok
- Egyéb, éspedig: _____

12. A **Bakony TISZK** -ben szerzett szakmai felkészültségedet hasznosnak ítéled-e?

- Igen, munkámban
- Igen, személyes kompetenciáim kibontakozásában
- Igen, a családban
- Igen, egyéb téren: _____
- Nem

13. Egyéb észrevétel:

Köszönjük a válaszadást!